

OPACTWO CYSTERSÓW W MOGILE DECYZJĄ PREZYDENTA RP UZNANE ZA POMNIK HISTORII

Posted on 18 września 2023

Z dniem 14 września 2023 roku, weszło w życie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie, z którym Opactwo Cystersów w Mogile zostało uznane za pomnik historii. To wyjątkowe wyróżnienie potwierdza niezwykle wartości kulturowe i historyczne tego zabytku, który ma ogromne znaczenie dla polskiej tożsamości kulturowej.

Opactwo Cystersów w Mogile to wyjątkowy zabytek kultury polskiej, który zachwyca swoimi artystycznymi walorami, historycznym znaczeniem, osiemsetletnią kontynuacją funkcji oraz nieocenionym dziedzictwem niematerialnym. Obejmuje ono kompleks klasztorny, który zachował swoją autonomiczną formę i obszar, a także emanuje duchem przeszłości, w harmonijnym połączeniu różnorodnych stylów.

Początki opactwa sięgają początków XIII wieku, kiedy to Cystersi osiedlili się w Mogile, a te ziemie ofiarował im biskup krakowski Iwo Odrowąż. Oprócz funkcji klasztornej, to miejsce pełniło także rolę rodzinnej nekropolii możnowładczego rodu Odrowążów, którzy odgrywali istotną rolę w życiu politycznym i społecznym monarchii piastowskiej.

Częścią opactwa jest również drewniany kościół św. Bartłomieja Apostoła, wzniesiony w 1466 roku dla potrzeb lokalnej społeczności. Jest to wybitny przykład piętnastowiecznego budownictwa sakralnego, które w późniejszych wiekach zostało rozbudowane.

Opactwo w Mogile wyróżnia się nie tylko bogactwem form architektonicznych i wyposażenia wnętrz, ale także ze względu na jego historyczną rangę i usytuowanie w krakowskim ośrodku artystycznym i dworze królewskim. Przez wieki było związane z ważnymi postaciami historii i kultury polskiej, od monarchów i duchownych, przedstawicieli elit społecznych, po zwykłych ludzi, którzy uznawali to miejsce za sanktuarium i centrum kultu św. Izydora Oracza.

We wnętrzach opactwa wyróżnia się wyjątkowy zbiór monumentalnych dekoracji malarskich autorstwa Stanisława Samostrzelnika, wybitnego malarza epoki wczesnego renesansu. Również inskrypcja i sygnatura Macieja Mączki, cieśle królewskiego i budowniczego kościoła św. Bartłomieja Apostoła, świadczą o wysokiej pozycji budowniczych drewnianych kościołów w średniowieczu.

Opactwo w Mogile stanowi nie tylko wyraz przemian średniowiecznej architektury sakralnej i związki z kręgiem artystycznym ze

Śląska, ale również unikatowy wkład rodzimych twórców w interpretację europejskich wzorców artystycznych. Jako regionalne centrum gospodarcze i intelektualne, opactwo przez wieki wywarło wpływ na rozwój okolicznych terenów, a także kształtowało miejscową religijność i obrzędowość.

Obecny zespół klasztorny przeważająco prezentuje elementy średniowieczne, romańsko-gotyckie oraz nowożytnie w duchu renesansowym. Późniejsze uzupełnienia i przekształcenia dokumentują zmieniające się style oraz losy opactwa. Nawarstwienia związane z pracami konserwatorskimi prowadzonymi na początku XX wieku stanowią dziś świadectwo technik i doktryn konserwatorskich ostatniego stulecia.

Więcej informacji na temat zespołu opactwa cystersów w Mogile, można znaleźć na stronie: zabytek.pl.

Kraków, Mogiła, kościół pw. św. Bartłomieja Apostoła, prezbiterium, stan z 2022 r., fot. NID/A. Hanaka

Kraków, Mogiła, kościół pw. św. Bartłomieja Apostoła, drewniany portal Macieja Mączki z 1466 r., stan z 2022 r., fot. NID/A. Hanaka

Kraków, Mogiła, opactwo cystersów, fragment romańskiej posadzki ceramicznej, stan z 2022 r., fot. NID/A. Hanaka

Kraków, Mogiła, opactwo cystersów, biblioteka z polichromiami Stanisława Samostrzelnika, stan z 2022 r., fot. NID/A. Hanaka

Kraków, Mogiła, kościół pw. św. Bartłomieja Apostoła i dzwonnica bramna z 1752 r, stan z 2022 r.,
fot. NID/A. Hanaka

Kraków, Mogiła, opactwo cystersów, fasada kościoła klasztornego i zachodnie skrzydło klasztorne, stan z 2022 r., fot. NID/A. Hanaka

Kraków, Mogiła, opactwo cystersów, krużganki klasztorne z polichromiami Stanisława Samostrzelnika, 2. ćw. XVI w., stan z 2022 r., fot. NID/A. Hanaka